

אבן דרך 2: קידום אקלים חינוכי מיטבי

בהלימה למטרה ד: קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות
במערכת החינוך

"המלמד את בן חברו תורה - מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו". (סנהדרין, יט)
במשפחה יש כבוד להורים, ההורים מכילים את ילדיהם, דואגים, אוהבים
ללא גבול, יש בהם רצון להתקדמות של כל בני המשפחה, שותפות,
אחריות הדדית ועוד. את כל אלה אנחנו מבקשים לקחת אל תוך בית
החינוך שלנו.

"בית חינוך כמשפחה" הוא אורח חיים, הוא משפר את הלמידה ומעלה את
המוטיבציה של המורים ושל התלמידים להיות שוחרי ידע ומבקשי דעת,
עמלים בתורה וביצירה אמיתית.

"אין אדם למד אלא במקום שלבו חפץ" (עבודה זרה, יט) - אין אדם למד
אלא במקום שבו קיים אקלים חינוכי מיטבי וקצב משותף של פעילות
לב. לצד הקשר הלימודי, העברת הידע והשיתוף במערכת הקוגניטיבית,
הגדיר הרב סולובייצ'יק את מערכת היחסים של מורה ותלמיד:

"ברשות השנייה משתעשעים שני ילדים, שטופי אור וחום, הנישאים
בשטף חוויתיהם התמימות, ואינם נזקקים לאומר ודברים של הגדולים.
הקומוניקציה אינה משתמשת בשקלא וטריא הגיונית-לשונית, כי אם
בקצב משותף של פעילות הלב".

אבן דרך 2: קידום אקלים הינוכי מיטבי

בהלימה למטרה ד: קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ו
משימות תשתית בהלימה למטרה ד: קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך		התאמת המערכת ויצירת שגרות עבודה/מסגרות ארגוניות בתוך המערכת, לקידום הדיאלוג והקשר האישי: - שעות פרטניות - שעות שהייה - חדרי שיח					
		יצירה וחיזוק של מסגרות מנהיגות תלמידים לטיפול תחושות שייכות ואחריות					
		יצירה וחיזוק שגרות עבודה ושיתופי פעולה עם הורים					
		הכשרה והקניית כלים לניהול דיאלוג - ליווי והדרכה - ליווי אישי - למידת עמיתים					
		עדכון והטמעת גבולות ונהלים בית-ספריים אחידים, ידועים ועקביים: • התבוננות עצמית על היחס להצבת גבולות • למידת עמיתים • מתן כלים להטמעת גבולות ע"י היועצת					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ו	ערך תשע"ז
ממד 1: יחסי קרבה ואכפתיות ב19. בניית תכנית עבודה בית ספרית הנתמכת בסדירות אפקטיביות לקידום אקלים מיטבי באחריות מנהלת הגן / מנהל בית הספר והיועץ		תוצאה רצויה שהממד "יחסי קרבה ואכפתיות" מקדם: מערכת יחסים המושתתת על יחסי כבוד ואמון בין כלל באי בית החינוך: תלמידים, הורים וצוות חינוכי. הדיבור הנו כוח משמעותי ורב עוצמה בבנייה ובקשר, וחלילה בפגיעה ובהרס. בכוח זה נברא העולם ומתקיים, בכוח זה נוצר ונשמר קשר, ועליו מתבססים החינוך, הקניית הערכים, הלמידה, הקשר של המורה עם תלמידיו ואקלים בית הספר. לצורך קידום יחסי קרבה ואכפתיות, יש להיערך לשיח מקדם ומעצים מול ההורים באספות הורים וכן כחלק מתהליך מתן תעודה. מומלץ להכשיר וללוות את הצוות בנושא שיח מכבד מול כיתה וכן לאפשר ולהעצים שיח רגשי-אישי בין מחנכים ומורים מקצועיים לבין תלמידים. מומלץ לקדם תכניות חוסן ומניעה בכלל, והתייחסות כיתתית ואישית, בצמתים מרכזיים, בפרט.					
		"פת שחרית" - שיח חינוכי אקטואלי					
		"מישהו לרוץ אתו" - ליווי והעצמה אישית, מורה-תלמיד					
		קידום שיח לימודי מיטבי בשיעור (פסיפס)					
		שיתוף הורים - בית מדרש הורים					
		ביקורי בית					
		"מנהל עומד בשער"					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ו	ערך תשע"ז			
ממד 2: חדר מורים - כיתה המנהל ב20. פיתוח ויישום סדיריות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה ב21. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - העמקת הקשר והשותפות עם ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית ערכית באחריות מנהל ויועץ		תוצאה רצויה שהממד "טיפול חדר המורים" מקדם: מערכת חינוך בעלת ערכי הקשבה ואכפתיות המצמיחה את כלל המורים כיחידים וכצוות. מומלץ ליצור מבנים ארגוניים לשיח, לקדם עבודת צוות בחדר המורים בשעות קבועות במערכת ולארגן את חדר המורים בקבוצות מיקוד שונות עפ"י מקצוע, גיל ו/או ותק.					
		"אחד על אחד" בתוך צוות חדר המורים					
		מעגלי חמ"ד - קהילה לומדת (שיח ללמידה והיוועצות, מנהל, בעלי תפקידים, צוותים)					
		תפקיד לכל מורה					
		חדר המורים - כיתה המנהל					
		פיתוח מקצועי: -דרכי הוראה מגוונות -חלופות בהערכה ברוח "לב לדעת"					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ו	ערך תשע"ז
ממד 3: טיפול איכות סביבה מוגנת, נקייה ונעימה א.12. טיפוח תרבות בית ספרית המעודדת מעורבות, שותפות ויזמות של הורים מורים ותלמידים בתחום הלימודי והחברתי אחריות מקצועית: הגנות מנהל בית הספר צוות בחכמה		תוצאה רצויה שהממד "סביבה פיזית מוגנת, נקייה ונעימה" מקדם: סביבה פיזית נקייה ונעימה המשפיעה על תחושת השייכות ואף תורמת לצמצום האלימות ולהתנהגות בהערכה ובכבוד כלפי החברה והסביבה.					
		תקינות, מוגנות וביטחון המבנים והמעברים					
		סביבה נקייה, אסטטית ומטופחת ובכלל זה חדרי שירותים					
		מרחבי למידה, מסרים חינוכיים דרך קירות ופינות					
		ניצול מרחבים למשחק וללמידה עצמית וקבוצתית					
		חינוך למודעות סביבתית, אחריות ושותפות התלמידים בטיפול ביה"ס					
		חינוך לזהירות בדרכים					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז		ערך תשע"ו	
ממד 4: מיצוי סגולותיו של התלמיד "חמ"ד של תעודה" בהלימה למטרה ג: קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל		תוצאה רצויה שהממד "מיצוי סגולות התלמיד" מקדם: בית החינוך הינו מקום פיזי וערכי אשר מאפשר לכל תלמיד לממש את כל הכישורונות, המיומנויות והכוחות הגלומים בו. התכנית "חמ"ד של תעודה" מציעה משוב בונה ומקדם לתלמיד ולהוריו, ומחזקת את הלמידה וההתפתחות האישית. לצורך הטמעת "חמ"ד של תעודה" נדרשות פעולות תשתית פיזית ומערכתית (מערכת שעות) מתאימות, ובעיקר יש לפעול למען התאמת הלמידה, ההערכה והשיח לשפת "חמ"ד של תעודה".				
		חמ"ד של תעודה: הכשרת הלבבות בקרב מורים, הורים ושותפים נוספים באחריות מנהל בית הספר והיועץ				
		חמ"ד של תעודה: יצירת תעודה המותאמת לבית החינוך באחריות מנהל בית הספר, רכז למידה ולב ויועץ				
		אסיפת הורים אחרת				
		אסיפת תלמידים				
		ישיבות פדגוגיות בהובלת מובילי למידה ולב				
		תכנית ייחודית של בית החינוך				

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ו		ערך תשע"ז	
ממד 5: שייכות, אחריות ומנהיגות ב13. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית-רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו - יעד חובה ב14: קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית ב15. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה ב16. התנסות בתהליכים חברתיים ודמוקרטיים במרחב בית הספר	תוצאה רצויה שהממד "שייכות אחריות ומנהיגות" מקדם: תחושת שייכות, נטילת אחריות והזדמנות למנהיגות בקרב כל התלמידים. במטרה להעצים את מנהיגות התלמידים פותחה תכנית "הקהל למען ציון" שעיקרה נוער מוביל תהליכים חברתיים-ערכיים לפי בחירת נושאים על ידי התלמידים					
	הקהל למען ציון					
	הקהל למען ציון					
	הקהל למען ציון					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ו	ערך תשע"ז
ממד 6: חסד ומעורבות ב30. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית-רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו - יעד חובה		תוצאה רצויה שהממד "חסד ומעורבות" מקדם: תלמידים ובוגרים בעלי יכולות נתינה וחסד. החסד, הנתינה והמעורבות מהווים חיבור מעשי ואמוני לעולם התורה.					
		הטמעת תכנית "ממני אליך": התפתחות אישית ומעורבות חברתית לאור חזון החמ"ד באחריות יועץ, רכז חינוך חברתי-ערכי - כיתות י					
		הטמעת תכנית "חסד וחמ"ד": - חסד בתכנית הלימודים - חסד במעגל השנה - חדר מורים מתנדב - שותפות במפעלי חסד ארציים באחריות מנהלת הגן, מנהל בית הספר, רכז חינוך חברתי-ערכי ורכז חסד ומעורבות גן-יב					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ו
ממד 7: מוגנות ביטחון ומניעת מצבי סיכון ב17. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רבת תרבותית באחריות יועץ		תוצאה רצויה שהממד " מוגנות ביטחון ומניעת מצבי סיכון " מקדם: צמצום אלימות פיזית ומילולית, צמצום פגיעה דרך אמצעי התקשורת השונים (רשת, וואטסאפ וכיו"ב) ובניית ערוצי תקשורת ודיאלוג.					
		כתיבת תכנית למניעת נשירה וחזקת התמדה					
		"מורה תורן" - חיזוק וטיפוח הגדרת תפקיד, שגרת עבודה ונראות הפעילות הבית ספרית למניעת אלימות					
		הטמעת חוזרי מנכ"ל העוסקים בקידום אקלים חינוכי מיטבי ובצמצום אלימות					
		תקנון בית ספרי - כתיבה, הטמעה, ריענון והערכה מבוססת שגרות עבודה					
		הטמעת תכנית "כישורי חיים" בשיעורי חינוך בהתאמה ל"מפתח הלב מתוך אמונה" יסודי					
		תכנית "ליבה" לשיעורי חינוך על-יסודי					
		פיתוח מיומנויות שיח קונפליקטואלי בין-תרבותי מכבד (קש"ר)					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ו	ערך תשע"ז			
ממד 8 "אחים אנחנו" מניעת אלימות וקידום דיאלוג רב תרבותי 14. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית 15. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה 16. התנסות בתהליכים חברתיים ודמוקרטיים במרחב בית 90 17. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רב תרבותית		מניעת אלימות					
		ניהול קונפליקט מתוך כבוד					
		יום האחדות					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					